

משרד החינוך
מינהל התכנון
המועצה הארצית לתכנון ולבנייה
וועדת המשנה לנושאים תכנוניים עקרוניים

פרוטוקול ישיבת ולנת"ע מס' 534

מיום 20.5.14, כ' באייר התשע"ד

הישיבה התקיימה באכסניית בית וגן, רח' הפסגה 8, שכונת בית וגן, ירושלים.

סדר היום:

1. אישור פרוטוקול
2. הודעות יו"ר
3. ג/ 20133: חוות גידולי שדה, צומת הגומא
4. ג/ 20131: חוות מטעים מחקרית ופארק על גדות הירדן המזרחי
5. ג/ 20070: שכונת מזרחית בעראבה
6. תמ"א 32/ ד: תכנית מתאר ארצית למשק הגפ"מ באזור חיפה והצפון
7. תאב/ 121842: שימוש חורג לגני ילדים ברח' אוסישקין 7, תל אביב
8. תמ"מ 4/ 14/ 23/ 2: שגב שלום וסביבתו

8. תמ"מ 4/14/23: שגב שלום וסביבתו
מטרת הדיון: דיון נוסף בהתנגדויות שהוגשו לתכנית

חברי ולנת"ע נוכחים:

גב' תמר כפיר- (מ"מ יו"ר) מינהל התכנון.
גב' אילה גלדמן – מ"מ נציג השר להגנת הסביבה
גב' עדנה פרדו – נציגת שר הביטחון
גב' איריס פרנקל – מ"מ נציג ראש הממשלה
מר רענן אמואל – מ"מ נציג שר החקלאות
ימר אמיר רשף – נציג משרד האוצר
גב' אורית נבון – מ"מ נציגת שר התחבורה
גב' שלומית גרטל – מ"מ נציגת בעל הכשרה השיכון ובנייה
ימר נתן אלנתן – סגן ראש העיר תל-אביב-

י"עזבו במהלך הדיון

נוכחים נוספים בדיון:

עלי פוריטי - ס. מתכנתת מחוז דרום	ישי קמחי – הרשות להסדרת הבדואים
טל פודים – לשכת התכנון מחוז דרום	נטע אביגור – חב' תיק פרויקטים
עטיה אל אעסם – יו"ר מ.א. לכפרים הלא מוכרים בנגב	שגיא רייזנר – חב' תיק פרויקטים
אבו פרחא מוחמד	עמית סימון – מרש אדריכלים
אבו חסן אעיד – רמת חובב	ברוניה אליעבד – משרד החינוך דרום, אגף תקן
עו"ד נילי ברוך – עמותת במקום	סופי אורטשקניז – לשכת הוועדה המשפטית משרד החינוך
עו"ד ראויה אבורבירה-האגודה לזכויות האזרח-	אודי שפירא – מיפוי ותכנון משרד החינוך
ב"כ תושבי ואדי אל נעם	לירית סרפוס-ראש אגף תכנון אסטרטגי, מטה הישוב
עו"ד טלב אלסאנע - יו"ר המפלגה הדמוקרטית הערבית	אליעז וינשל – רשות הבדואים
ח"כ טלב אבו עראר	גלעד אטקס – רשות הבדואים
שיח יוסף אלעזאזמה – ואדי אל נעם	ולדימיד פיצי'קר – מהנדס מועצה אזורית בני שמעון
לבאד אבו עפאש - יו"ר יועד מקומי ואדי אל נעם	שמעון בר שמעון, צילה ליטבק, נאימי ליברמן - מינהל התכנון
מוסה אבו בניה-יו"ר ועד החורים תושבי ואדי אל נעם	יעל אדורם - יעוץ משפטי, משרד הפנים
משה משה – הרשות להסדרת הבדואים	אמיר פולברמנר – מזכ"ר הוולנת"ע

יפתח כהן – הרשות להסדרת הבדואים

רקע:

מטרת התכנית תמ"מ 4/14/23: להרחיב את השטח המיועד ל"נוף כפרי חקלאי משולב" בדרום מערב שגב שלום במטרה "לאפשר את הרחבת שגב שלום ואת יישובה של האוכלוסייה הבדואית שבסביבתו".

ביום 6.11.12 החליטה המועצה הארצית על הפקדת התכנית והסמיכה את הולנת"ע לדון בהתנגדויות ולהחליט בהן ובתכנית.

ביום 5.8.13 דנה הוועדה המחוזית דרום בהתנגדויות שהוגשו לתכנית והמליצה לדחות את ההתנגדויות ולאשר את התכנית.

בחדש אוקטובר 2013 הוגשה הודעת עדכון מטעם המדינה לבג"צ 4627/09, אברהים אבו אל עפאש, במקום ואח' נ. השר להגנת הסביבה ואח', ובה התחייבות המדינה להעתיקת שלושה בתי הספר הקיימים אל מחוץ לתחום המוגבלות של נאות חובב.

ביום 26.11.13 דנה הולנת"ע בהתנגדויות והחליטה: א. לאשר התכנית בתנאים. ב. להורות לוועדה המחוזית כי לעת עריכת התכנית המקומיות תבחן במסגרת בחינת חלופות גם חלופות להקמת יישוב/שכונה מדרום לשגב שלום שלא ברצף ליישוב הקיים.

לאחר שהתקבלה החלטה על אישור התכנית, הובא לידיעת מינהל התכנון כי נציגי משרד החינוך ונציגי מטה היישום להתיישבות ולפיתוח כלכלי של הבדואים בנגב שבים ושוקלים את הקמת מבני החינוך הזמניים אל מול החלופה של הקמת מבני קבע, וכי סוכס ביניהם לפעול בלוח זמנים קצר לתכנונם של מבני הקבע. (יצויין כי תמ"מ 4/14/40/2 ב קובעת איתורים למקומות בהם ניתן להקים מבנים יבילים לשירותים חינוכיים. שני איתורים נמצאים בתחום תכנית זו: איתור אחד ממערב לשגב שלום (11א) והשני מזרוע לשגב שלום (11ב)).

ביום 1.1.14 פנתה לשכת התכנון המחוזית למינהל התכנון והודיעה כי נפלה טעות בסימון קו-המגבלות-מנאות חובב. ביום 16.1.14 השיב מינהל התכנון לשכת התכנון המחוזית כי פרסום התכנית למתן תוקף מושהה עד לקבלת הבהרות. יצויין בהקשר זה כי ביום 2.4.14 הועברה התייחסות המשרד להגנת הסביבה, לפיה קו-המגבלות מנאות חובב הינו ברדיוס של 5 ק"מ. מצומת הכניסה למנאות חובב. לבין שטח המיועד ל"מגורים ושימושים רגישים (רצפטרנס ציבוריים)".

ביום 3.3.14 המליצה הוועדה המחוזית למועצה הארצית על הפקדת תמ"מ/4/14/23/2 א שמטרתה תיקון הוראות תמ"מ/4/14/23/2 בנושאים הבאים:

- לאפשר הקמת מוסדות חינוך, שירותי בריאות ושירותי דת במסגרת תכנית מקומית, באזור נוף כפרי חקלאי משולב, טרם אישור תכנית מקומית לשכונה/יישוב בתנאים שנקבעו.

- הוספת הוראה לפיה תחום המגבלות הסביבתיות של אזור התעשייה רמת חובב יהיה ברדיוס של 5 ק"מ. ביום 3.4.14 פנה הממונה על מחוז דרום למינהל התכנון בבקשה להביא בדחיפות את שתי התכניות – תמ"מ/4/14/23/2 ותמ"מ/4/14/23/2 א - לדיון, על מנת לאפשר הפקדתה של תכנית מפורטת להקמת מוסדות החינוך. קידומן של תכניות מתאר מחוזיות אלה יאפשר, בין היתר, מענה להתחייבות המדינה בבג"צ 4627/09 וכן לתיקון קו-המגבלות בתשרי התמ"מ, עפ"י מכתב המשרד להגנת הסביבה. לאור המידע החדש שהתקבל, הן בכל הנוגע לטעות שנפלה בסימון תחום המגבלות הסביבתיות ותיקון שטח נוף כפרי חקלאי משולב בהתאם והן בכל הנוגע להקמת מבני חינוך זמניים אל מול הקמת מבני קבע, כמפורט לעיל, נקבע דיון נוסף בהתנגדויות, בהתייחס לנושאים הבאים:

- תיקון טעות בסימון תחום המגבלות מנאות חובב.

האפשרות להקמת מוסדות חינוך, שירותי בריאות ושירותי דת במסגרת תכנית מקומית, אף טרם אישור תכנית ליישוב חדש או להרחבתו.

למתנגדים הופצו טרם הדיון המסמכים הבאים:

- מכתב הממונה על מחוז דרום מיום 3.4.14 מלווה במכתב משרד הגנת הסביבה מיום 26.3.14 עם נספח למכתב משרד הגנת הסביבה "נקודות התייחסות למרחק הפרדה - צומת כניסה למנאות חובב".

- החלטת הוועדה המחוזית ונוסח הוראות התכנית תמ"מ/4/14/23/2 א, "שגב שלום וסביבתו – שינוי בהוראות התכנית".

מהלך הדיון:

■ נציג מינהל התכנון הציג את מטרת הדיון, את השתלשלות האירועים בתכנית ואת הרקע לדיון הנוסף.

שמיעת המתנגדים

התנגדות תושבי ואדי אל נאעם, האגודה לזכויות האזרח ועמותת במקום:
התושבים, נציגת עמותת במקום ובי"כ האגודה לזכויות האזרח העלו את הסוגיות הבאות:

הפזורה בואדי אל נאעם מונה כ-14,000 נפש והינה היישוב הגדול ביותר שאינו מוכר. רוב התושבים מתפרנסים מחקלאות ורוצים לשמור על האופי החקלאי. היקף השטח המוצע מצומצם, התושבים אינם מעוניינים להיות יישוב עירוני ואינם מעוניינים להיות חלק משגב שלום אלא רוצים יישוב כפרי עצמאי. היקף השטח המיועד לא יאפשר ישוב כפרי חקלאי. יש לתכנן תוך שיתוף אוכלוסיית היעד, ולהגיע לפתרון מוסכם עם התושבים. מתנגדים למיקום המוצע לבתי הספר ורואים בו חלק מתהליך כפייה לצירופם לשגב שלום. הזכירו כי בשנת 84-85 השביתו את הלימודים למשך חודשים כמחאה על הניסיון להעברתם לבתי ספר בשגב שלום. טוענים כי רמת הסיכון פחתה. דורשים למגן את האוכלוסייה במקום בו היא נמצאת. פתרון לילדים רק לחלק מהיום אינו מספק שכן בשאר היום הם חוזרים לגור בתחום הסיכונים. הרציונל של סימון קו המגבלות אינו ברור שכן יחלקו הצפוני של ייעוד א.ת. נאות חובב הינו במרחק של 3 ק"מ משטח התכנית ולא ברור משמעותו לעניין מפעלים חדשים. במקרה של אבוע גם השטח מחוץ לתחום המגבלות נמצא בסיפון-אין-התייחסות לעמדת-משרד הבריאות לאור הסקר האפידמיולוגי שהביא לדחיית תממ/ 4/ 14/ 49. מבקשים פתרון כולל ליישוב ולא פתרון לבתי הספר בלבד. לא ניתן להפריד בין תכנון היישוב לתכנון בתי הספר בתחומו.

תגובות, הערות ושאלות חברי הולנת"ע ומוזמנים:

נציגי משרד החינוך: הצורך בהעתקת בתי הספר עלה כבר במסגרת העתירה מ-2009 לגבי הודיעו בבג"צ על פתרון של מבנים יבילים. משרד החינוך אינו מתכנן ופתרון זה הוצג לנו כפתרון הישים היחיד. עמדתנו היא שפתרון של מבנים זמניים הינו בעל חסרונות רבים ובכללם עלותו הגבוהה (כ-80% מעלות מבני הקבע), הצורך במיגון, רמת שירות נמוכה של המבנים וסביבתם, העדר מענה למעבדות ברמה גבוהה, העדר יכולת לספק כתות ספח לתכנית אופק חדש ועוד.

בנוסף תהיה עלות נוספת לפירוק המבנים וכן עלות הקמת מבני קבע בעתיד. עוד יצויין כי עלויות ההחזקה של מבנים אלה גבוהה מעלות ההחזקה של מבני קבע וכן עולה החשש כי לאחר הקמת המבנים היבילים פתרון של

מבני קבע יהיה בסדר עדיפות נמוך לתקצוב ולפיכך צפויים המבנים הזמניים לשמש לאורך שנים רבות.

לאחר פניית מטה היישום נערכה הערכה מחודשת, בשיתוף המועצה האזורית נווה מדבר, הרשות להסדרת התיישבות הבדואים בנגב ומטה היישום, על פיה עלה כי הפתרון המיטבי הוא הפתרון של מבני קבע, זאת גם לנוכח היקף הצרכים והכיתות הנדרשים.

הובהר כי התכנון של מוסדות החינוך אינו תלוי מקום ויכול להתאים את עצמו למגרשים שונים ובלבד שהקרקה תהיה מוסדרת.

לפיכך סבורים כי המענה המיטבי הן תפקודית והן תקציבית הינו במסגרת מבני קבע.

נציגת מטה היישום: המטה הינו גורם מתאם בין הגופים הממשלתיים במטרה להאיץ מתן פתרונות לאוכלוסייה הבדואית. המטה שואף לקדם פתרונות מקיפים שיכללו בין היתר מגורים, מוסדות ותעסוקה. המטה רואה חשיבות רבה בשיתוף הציבור. בתחילת התהליך סברו כי פתרון המבנים היבילים למוסדות יהיה מהיר יותר, אולם משנוכחו לדעת כי ניתן להאיץ את הפתרון במבני קבע, ולאור עלויות המיגון והפירוק של המבנים היבילים, פנה ראש המטה לשר החינוך לבדיקה מחודשת של הנושא.

בשלב זה מבקשים לאפשר את קידומן של שתי האופציות התכנוניות להקמת מוסדות: הן במבני קבע והן במבנים יבילים.

נציגי הרשות להסדרת התיישבות הבדואים בנגב: לאור ההתחייבות לבג"צ, על המתווים האפשריים לפתרון להיות קצרים ליישום ככל האפשר. ההבדל בלויז בין תכנון והקמת מבני קבע לבין מבנים יבילים הינו כחצי שנה

נוספת למבני קבע, לנוכח הצורך לאשר תכנית מפורטת. בבנייה עצמה אין הבדל מהותי בין סוגי המבנים.

ח"כ טלב אבו עראר: מדובר באוכלוסייה המונה 14,000 נפש, מהגדולים שביישובים הלא מוכרים. לאוכלוסייה יהודית קטנה יותר מקימים יישובים חדשים. יישוב יהודי בגודל זה היה ראוי לעיר. מדובר כאן בכפייה. מבקש לעכב ההחלטה עד להתייעצות עם שר החקלאות וקבלת עמדת הממשלה. לא מכבדים החלטות בג"צ לעניין אספקת מים וחשמל לאוכלוסייה. ביישובים שהוקמו אין פיתוח.

עטיה אל עאסם - יו"ר המועצה האזורית לכפרים הלא מוכרים בנגב: המקום המוצע ליישוב יהפוך לעיר ולא יהיה ישוב חקלאי/כפרי. חשש מההעתקה של האוכלוסייה מתחום המגבלות אל גבול תחום המגבלות בשל סיכונים עתידיים ממפעלים חדשים שיוקמו, שיחייבו העתקה נוספת. עניין בתי הספר הינו שימוש בילדים כאמצעי לחץ להעתקת המשפחות.

עו"ד טאלב א-סאנע, יו"ר המפלגה הדמוקרטית הערבית: לא מבין מה הבהילות ומדוע לא ניתן להמתין עד להגעה לפתרון מוסכם, לא רק לילדים אלא כפתרון לכלל האוכלוסייה. צריך להחליט תחילה מה מקום המגורים ורק לאחר מכן על מיקום בתי הספר. תכנון נכון כיום הוא תכנון שמשלב את הקהילה. אפשר למצוא פתרונות מוסכמים לכל הצרכים, לא רק לבתי ספר.

שגיא רייזנר, צוות התכנון: התכנון המקומי המוצע הינו לכ-3,000 יח"ד, גודל משק בית ממוצע כ-4.2 נפש, בצפיפות ממוצעת. נפגשנו עם כל הגורמים הרלוונטיים לצורך צמצום המגבלות הסביבתיות. בתחום המגבלות הסביבתיות לא ניתן לשקול חלופות.

נציגת משרד רה"מ: מבקשת לדעת אם אפשר להמשיך בחקלאות גם אם המגורים במקום אחר.

נציגי לשכת התכנון המחוזית השיבו: השינוי לתכנית המחוזית אינו עוסק בהיבט המוניציפאלי. בהתאם לתמ"מ ניתן לקדם הן יישוב חדש והן הרחבה של יישוב קיים. ככל שיעלו חלופות נוספות ניתן יהיה לדון בהן. נכון להיום אין פתרון אחר לאוכלוסייה. חלופה אחרת תשפיע על מיקום מבני הקבע ועל הלויז.

תחום המגבלות מנאות חובב עודכן עם השנים תחילה מ-10 ק"מ ל-7 ק"מ והיום עומד על רדיוס של 5 ק"מ מצומת הכניסה לנאות חובב. התחום נקבע בכפוף לעבודה מפורטת של המחוז, בסיכומה, משרדי הבריאות והגנת הסביבה הציגו עמדות משותפות בוועדה המחוזית לעניין צמצום תחום המגבלות.

מפעל חדש יהיה חייב להתאים את עצמו לתחום המגבלות הסביבתיות.

אין מקום לפתרונות התיישבותיים בתחום מגבלות. כרגע החלופה האפשרית מחוץ לתחום המגבלות והקרובה ביותר למיקום הנוכחי של האוכלוסייה הינה מדרום לשגב-שולם.

ניתן לאפשר בתחום המגבלות שימושים לא רגישים כגון חקלאות ותעשייה.

בתי הספר הקיימים נמצאים בתחום מגבלות מנאות חובב ותחום מגבלות מרמת בקע.

בנושא הפתרון לעניין בתי הספר - היום ניתן להוציא היתרים למבנים יבילים מכוח תממ/4 /14 /40 /2 במקום מבני קבע תוך בזבוז משאבי ציבור. על מנת לקדם את האפשרות להקמת בתי הספר במבני קבע ולנוכח הזמן הנדרש לקידום התכניות המקומיות בהתאם לתכנית תמ"מ/4 /14 /23 /2 ראתה הוועדה המחוזית לנכון לאפשר קידום תכנית מפורטת למוסדות הציבור.

תגובות המתנגדים - תושבי ואדי אל נאעם, האגודה לזכויות האזרח ועמותת במקום:

לעניין חלופות המיקום ליישוב: בעבר נבחנו מספר חלופות עם מינהלת הבדואים ועם מוא"ז אבו בסמה ובכללן חלופות בחולות חלוצה, במרטבה ושתי חלופות מצפון לנאות חובב. במסגרת התכנית המקומית התקיים הליך

שיתוף הציבור באמצעות יועץ חברתי, במהלכו התברר שחלק גדול מהאוכלוסייה לא מעוניין בפתרון שבתכנית. צריך לשוב ולדון בחלופות. יש לשקול גם פתרון משולב שלא במסגרת יישוב אחד. התושבים מוכנים לשקול חלופות ליישוב עבורם בכל מקום בנגב.

לעניין סמיכות המגורים לחקלאות: החקלאות מהווה פרנסה אך גם אורח חיים, לפחות לגבי חלק מהתושבים, לפיכך חקלאות זו נדרשת להיות בסמיכות למגורים.

להלן עיקרי הטענות שהועלו ע"י המתנגדים בשני הדיונים:

1. התנגדות תושבי ואדי אל נאעם, האגודה לזכויות האזרח ועמותת במקום

תמצית הטענות מהדיון הראשון:

מתנגדים לתכנית שלטענתם כופה עליהם את שיוכם לישוב שגב שלום, לכן מבקשים לדחות את התכנית, לשוב למוי"מ עם התושבים למציאת פתרון.

לטענתם התכנית התגבשה ללא תיאום איתם ולא לוותה בבחינת חלופות ראויה, התכנית מותעלמת משאיפתם להכרה תכנונית כישוב כפרי חקלאי עצמאי, ובמיקום שאינו מסכן את בריאותם שכן בשטח התכנית המוצעת קיימות מגבלות סביבתיות ובריאותיות. התכנית הינה המשך מדיניות ליישוב את האוכלוסייה הבדואית בעיירות. התכנית מפרה את ההתחייבות בפני בג"צ 1991/00 להסדרת ההתיישבות הבדואית במגוון צורות ובכללן התיישבות כפרית, בתיאום ושיתוף התושבים ונציגיהם. כמו כן התכנית לוקה בכשלים תכנוניים, פרוצדורליים, חוסר סבירות, ופגיעה בכבוד ובשוויון.

תמצית טענות חדשות שעלו בדיון הנוסף:

התנגדות התושבים איננה למבני קבע, אלא למיקום מבני הציבור בין אם יהיו יבילים ובין אם יהיו מבני קבע, שכן לא ניתן להפריד בין תכנון היישוב לבין תכנון מבני הציבור בתחומו. יש למצוא פתרון כולל ליישוב בהסכמה. פתרון נפרד לבתי הספר משמעו קביעת פתרון תכנוני שאינו מקובל על התושבים. יש למצוא תחילה פתרון מוסכם ליישוב גם אם המשמעות היא דחייה של תוצאת בתי הספר מתחום המגבלות הסביבתיות. כלל האוכלוסייה, כולל הילדים, חיה בתחום הסיכונים ופתרון של הרחקת הילדים מתחום הסיכונים רק לחלק מהיום אינו פתרון אמיתי לסוגיה. לאור ההפחתה ברמת הסיכון בסמוך לנאות חובב, כפי העולה מסקרים שבוצעו, יש לשקול מחדש את האפשרות של השארת הפזורה במקומה. יש לתת פתרון של מיגון האוכלוסייה במקום בו היא מתגוררת. קו המגבלות החדש אינו מתייחס למפעלים עתידיים שימוקמו בצפון נאות חובב וימצאו במרחק קטן מ-5 ק"מ מתחום התכנית.

2. התנגדות המועצה המקומית שגב שלום

תמצית ההתנגדות מהדיון הראשון:

ההתנגדות מתייחסת לסוגיית התאום התכנוני והתקציבי של העתקת שלושה בתי הספר הקיימים במבנים זמניים מתחום מגבלות הסיכון של רמת חובב (אשר שמה שונה לנאות חובב). על פי הנטען, אתר 11 בתמ"מ 4/14 /40 /2 ב, הנמצא מדרום ליישוב שגב שלום, מיועד להקמת מבנים יבילים ארעיים לשירותים חיוניים אלו ובהתאם מסמנת תמ"מ זו סימבול למרכז שירותים. מנגד התכנית המקומית 11 /02 /277 מייעדת אותו אתר לבניה קבועה למטרה זו. בכך עלולה התכנית לגרום לבזבוז כספי ציבור - הקמת מבנים ארעיים ואחר כך הקמת מבני קבע באותו מיקום.

המתנגדת מציעה שתי חלופות למניעת בזבוז זה, במטרה לאפשר הקמת מבני קבע גם אם טרם הוכנה תכנית לכלל הישוב, זאת באמצעות מתן היתרים מכוח התמ"מ ואישור תכניות בינוי בועדה המחוזית.

הדיון הנוסף:

נציגי המתנגדת לא הגיעו גם לדיון הנוסף ולפיכך הוצגה עיני מינהל התכנון תמצית ההתנגדות מהדיון הראשון.

3. התנגדות חברת נתיבי ישראל

תמצית ההתנגדות מהדיון הראשון:

מתנגדים לתכנית בשל העדר תיאום התכנית עם חברת נתיבי ישראל בדבר השלכות ההרחבה על הצומת בדרך מספר 25.

הדיון הנוסף:

נציגי המתנגדת לא הגיעו גם לדיון הנוסף ולפיכך הוצגה עיני מינהל התכנון תמצית ההתנגדות מהדיון הראשון.

הוחלט:

הוועדה לאחר ששמעה את המתנגדים, את המוזמנים הנוספים ואת נציגי לשכת התכנון המחוזית, ולאחר שדנה ושקלה את החלטתה הקודמת מתאריך 26.11.13 אל מול המידע הנוסף שהובא בפניה מחליטה כדלהלן:

1. לעניין הטענה כי תמ"מ 4 / 14 / 23 / 2 קובעת שכונה עירונית לתושבי ואדי אל נאעם בחלק משגב שלום וכי היא זהה במהותה לתמ"מ 4 / 14 / 49 שהוועדה המחוזית החליטה שלא לקדמה - לקבל חלקית את ההתנגדות: התכנית אינה קובעת אזור לבינוי פרברי, כפי שהוצע במסגרת תמ"מ 4 / 14 / 49, אלא משנה ייעוד של אזור נופש מטרופוליני ואזור נוף מדבר לייעוד אזור נוף כפרי חקלאי משולב, כן מעדכנת התכנית את קו המגבלות הסביבתיות בהתאם לחו"ד המשרד להגנת הסביבה והמלצת הוועדה המחוזית. שינוי זה מאפשר לבחון, במסגרת תכניות מקומיות, מגוון של פתרונות התיישבות לפזורה הבדואית ולא רק לתושבי ואדי אל נאעם. התכנית מרחיבה בכך את מרחב האפשרויות לפתרון, מעבר לקבוע בתמ"מ 4 / 14 / 23. הדבר עולה גם מהחלטת המועצה הארצית להפקדת התמ"מ במסגרתה נקבע באופן ברור כי התמ"מ מאפשרת הן הרחבה של שגב שלום והן הקמה של יישוב, במסגרת תכנית מתאר מקומית, באזור שסומן בייעוד "נוף כפרי חקלאי משולב".

התמ"מ מאפשרת אפוא גם פתרון תכנוני שלא ברצף ליישוב שגב שלום ומיקומו של היישוב ראוי שיבחן במסגרת התכנית המקומית, בתחום ייעוד "נוף כפרי חקלאי משולב", בהתייחס לתנאים המקומיים והסביבתיים.

יובהר כי תכנית להקמת יישוב חדש נדרשת לעמוד בסעיף 13 בתמ"מ 35 ובכלל זאת בחינת חלופות. עוד יצויין, כי לפי תמ"מ 35 לא ניתן להרחיב את היישוב שגב שלום מחוץ למרקם העירוני, אך במסגרת ההמלצות לעדכון תמ"מ 35 נכללה המלצה בנושא. ככל שתאושר ההמלצה במסגרת העדכון, וככל שתאושר התמ"מ על ידי הממשלה, תתאפשר הרחבת היישוב גם מעבר לתחום המרקם העירוני, לרבות הקמת מבני ציבור בתחומו.

לפיכך מחליטה הוועדה כי הוראות התכנית ודברי ההסבר להן יתוקנו כך שלא יתייחסו להרחבת שגב שלום כי אם לאפשרות יישובה של האוכלוסייה הבדואית בשטח המסומן בייעוד "אזור נוף כפרי חקלאי משולב".

2. לעניין הטענה לאי שיתוף התושבים בתכנון ולכפייה של פתרון תכנוני לתושבי ואדי אל נאעם בתכנית זו - לדחות את ההתנגדות:

תמ"מ 4 / 14 / 23 / 2 מהווה מסגרת המרחיבה את האפשרויות לתכנון פתרונות התיישבותיים לפזורה הבדואית, היא איננה קובעת מיקום מסוים, אלא מותירה קביעות אלה לתכנון המקומי, כמפורט לעיל. לפיכך, המועד לבחינת חלופות הינו בעת התכנון המקומי, במסגרתו יבחנו הפתרונות המתאימים. התמ"מ מייעדת שטח נרחב

בייעוד "נוף כפרי תקלאי משולב" בתחומו מתאפשר, עפ"י הוראות התכנית הראשית, לקדם תכניות מקומיות להרחבה ולהקמת יישובים באישור הוועדה המחוזית.

3. לעניין הטענה לגבי תחום המגבלות הסביבתיות - לזחות את ההתנגדות:

כפי שהובהר ע"י נציגי לשכת התכנון המחוזית והמשרד להגנת הסביבה, מפעלים חדשים ברמת חובב ידרשו לעמוד בתחום המגבלות החדש. תחום המגבלות הסביבתיות יתוקן בהתאם לנתונים במכתבו של הממונה על מחוז הדרום מיום 3.4.14 בהתבסס על מכתב המשרד להגנת הסביבה מיום 26.3.14 (מסמכים שהופצו למוזמנים). ייעוד הקרקע והקו הכחול של התכנית יעודכנו בהתאם. יובהר כי עפ"י המשרד להגנת הסביבה נבחנה סבירות קביעת קו המגבלות "...באמצעות עריכת סקר סיכונים למפעלים המרכזיים בנאות חובב ונמצא כי הקביעה הינה סבירה וזאת בהתחשב בסוג המפעלים הקיימים בנאות חובב, סוג החומרים המסוכנים, תנאי אחרונם, תנאי התפעול והמענה שניתן ע"י המפעלים במצבי חרום". לפיכך יש להמנע מקיומם של רצפטורים ציבוריים בתחום זה.

4. לעניין הטענה בכל הנוגע להוצאת היתרים למבני קבע למוסדות - לקבל את ההתנגדות בחלקה:

א. האתרים שנקבעו במסגרת תמ"מ 4/14/40/2 ב נותנים מענה מיידי לאספקת שירותים חיוניים לאוכלוסייה, ובכלל זה מאפשרים העתקת בתי הספר הקיימים תוך הרחקתם מנאות חובב, באופן ההולם את התחייבות המדינה כפי שנמסרה לבג"ץ במסגרת עתירה שהוגשה בעניין. השינוי המבוקש על ידי המתנגדים יחייב עדכונה של התמ"מ לרמה של תכנית מפורטת ולהפקדתה מחדש ובכך עלול לגרום להתמשכות החליף הסטטוטורי ולסכל את מימוש הפתרון שהוצג להעברת בתי הספר בהקדם האפשרי.

ב. תמ"מ 4/14/23/2 נועדה לקבוע מסגרת שתאפשר קידומן של תכניות מקומיות בסביבת הישוב שגב שלום ואת יישובה של האוכלוסייה הבדואית. במסגרת תכניות אלה עתיד להיקבע התכנון המפורט ליישוב ובכלל זאת מיקום מבני הציבור הנדרשים.

ג. בהחלטה שנתקבלה בדיון הראשון נקבע כי במסגרת תכניות מקומיות כאמור ניתן יהיה לשקול את מיקום מבני הקבע, בין היתר בהתחשב במיקום המבנים הזמניים וניצול ההשקעות שנעשו בהם ובתשתיות הדרושות להם כחלק ממכלול השיקולים התכנוניים.

ד. עם זאת, לאור עמדת מטה היישום להתיישבות ולפיתוח כלכלי של הבדואים בנגב, עמדת משרד החינוך, והעמדה החדשה של הוועדה המחוזית, (כפי העולה מהחלטתה להמליץ למועצה הארצית להפקיד את תמ"מ 4/14/23/2 א, שבין מטרותיה לאפשר הקמתם של מבני קבע למוסדות ציבור, במסגרת תכנית מקומית ובתנאים שנקבעו), שבה הוועדה ושקלה את הנושא ושוכנעה כי ראוי שהתכנון המחוזי יאפשר מגוון פתרונות, שייבחנו לפרטיהם ע"י הגורמים המוסמכים.

לפיכך, מתליטה הוועדה:

1) במקרה ייחודי זה סבורה הוועדה שיש מקום לחרוג מהקבוע בתמ"מ 23/14/4, לאחר ששוכנעה כי נקבע לוח זמנים קצר ומחייב לקידום תכנונם והקמתם של מבני הקבע. פתרון זה להקמתם של מבני קבע למוסדות, בנוסף לאפשרות הקיימת של הקמת מבנים זמניים, יאפשר לוועדה המחוזית מגוון פתרונות על מנת לתת מענה לפינוי בתי הספר הקיימים בתחום מגבלות סביבתיות מנאות חובב.

2) לאור האמור, בנוסף לאפשרות הקמתם של מבנים זמניים, ייקבעו בתמ"מ הוראות שיאפשרו הקמת מבני קבע למוסדות חינוך, שירותי בריאות ושירותי דת במסגרת תכנית מקומית, ב"אזור נוף כפרי חקלאי משולב" בסביבות שגב שלום, אף טרם אישור תכנית ליישוב חדש/שכונה, בתנאים הבאים:

א. נתקבל אישור הוועדה המחוזית לאחר שהוצגו בפניה חלופות למיקום היישוב וכן ראייה תכנונית כוללת של היישוב, והוועדה שוכנעה שמבני הקבע ישתלבו בתחומו של היישוב.

ב. נקבעו פתרונות התשתית הנדרשים עבור מבנים אלה.

3) לעניין זה ובהתייחס לקבוע בסעיף 106 (ב) לחוק, הוועדה סבורה כי:

א. כל הגורמים הרלוונטיים לעניין הוזמנו לדיון וניתנה להם הזדמנות להשמיע טענותיהם לשינוי המבוקש.

ב. האפשרות שנוספה, לפיה ניתן לאשר תכנית מקומית להקמת מוסדות במבני קבע, אינה עלולה לפגוע

בגורם נוסף, שכן החלטה על הפקדת התכנית המקומית למבני הקבע תתקבל רק לאחר שנבחנו חלופות לתכנונו של היישוב.

לעניין התנגדות חברת נתיבי ישראל:

כפי שהוחלט בדיון הראשון הועדה מציינת כי התנגדות זו הוגשה באיחור, ללשכת התכנון המחוזית בלבד וללא תצהיר. לדיונים בהתנגדויות לא התייצב נציג מטעם המתנגדת.

הוועדה מפנה את תשומת לב המתנגדת להחלטת הוועדה בסעיפים קודמים מהם עולה כי רק במסגרת התכנון המקומי ייקבעו השטחים המיועדים לבינוי ויינתנו הפתרונות התחבורתיים הנדרשים.

החלטה מסכמת:

הצעת היו"ר:

1. הוועדה מחליטה לאשר את התכנית בכפוף לתנאים הבאים:

א. להחליט בהתנגדויות בהתאם להחלטות הפרטניות, כמפורט לעיל.

ב. סעיף יחס לתכניות מקומיות יתוקן בהתאם לנוסח שנקבע בתמ"מ 4 / 14 / 23.

ג. לאור החלטה זו, מתייתר הצורך בהמלצת הוועדה המחוזית על הפקדת תמ"מ 4 / 14 / 23-2 / א.

ד. תיקונים טכניים של מינהל התכנון.

הצעת היו"ר התקבלה פה אחד.

סעיף זה לפרוטוקול אושר בישיבה 535 בתאריך 17.06.14

פרוטוקול ועדת הנושנה לנושאים תכנוניים ועקרוניים (ולנת"ע) מס' 534 מיום 20.5.2014 (2014-32599)